

Tính không và Chân như trong triết học Phật giáo

ISSN: 2734-9195

17:30 19/07/2024

Các khái niệm Tính Không (Śūnyatā) và Chân Như (Tathatā) giữ vai trò trọng yếu trong việc giải thích bản chất thực tại và con đường giác ngộ.

Tác giả: **Thích nữ Lương Giải**

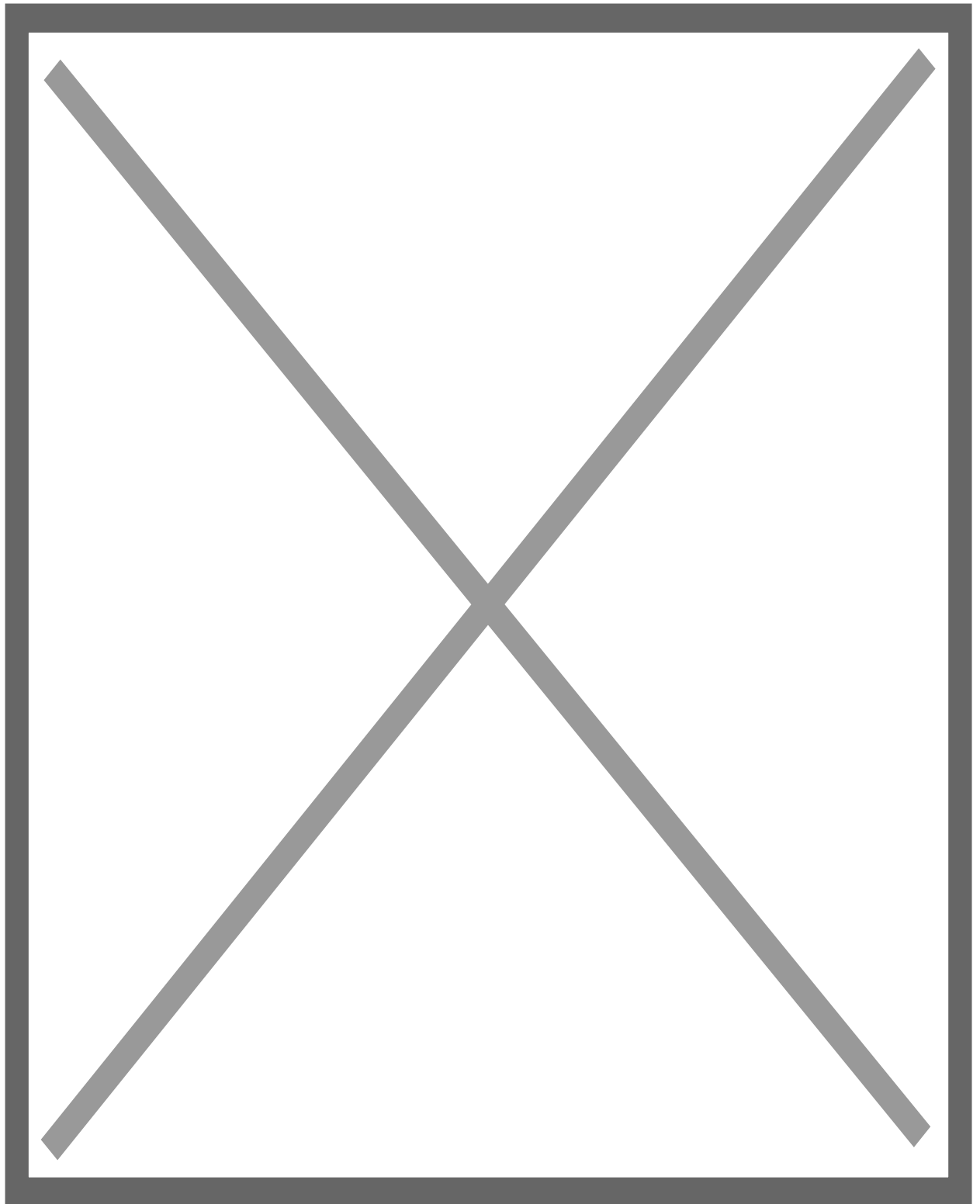
Triết học Phật giáo luôn chứa đựng những khái niệm sâu sắc và khó hiểu, nhưng cũng mang lại những giá trị tri thức và tâm linh to lớn cho những ai muốn tìm hiểu và thực hành. Các khái niệm Tính Không (Śūnyatā) và Chân Như (Tathatā) giữ vai trò trọng yếu trong việc giải thích bản chất thực tại và con đường giác ngộ.

Trong số những khái niệm này, Tính Không và Chân như là hai trong số những chủ đề quan trọng và thú vị, đặc biệt là khi chúng được diễn giải qua những đoạn kinh điển cổ xưa trong cả tư duy và ngôn ngữ diễn giải.

Chúng ta hãy cùng nhau khám phá và hiểu rõ hơn về bản chất của Tính Không và Chân Như, từ đó tìm ra ứng dụng thực tiễn trong cuộc sống hàng ngày.

Tính Không (Śūnyatā)

所言空者□ 從本已來一切染法不相應故□ 謂離一切法差別之相□ 以無虛妄心念故□ [1] **Tạm dịch:** Nói là không vì từ xưa đến nay không tương ứng với tất cả các pháp nhiễm. Nghĩa là lìa tướng sai biệt của tất cả pháp vì không có tâm niệm hư vọng.



Theo kinh điển, Tính Không không tương ứng với tất cả các pháp nhiệm từ xưa đến nay. Nghĩa là, tất cả các hiện tượng đều không có bản chất thực sự và không có tự tính cố định. Điều này được giải thích bằng cách lìa bỏ tướng sai biệt của tất cả pháp vì không có tâm niệm hư vọng. Điều này nhấn mạnh rằng mọi sự vật, hiện tượng đều không thực sự tồn tại một cách độc lập và tự thân.

Chúng chỉ tồn tại trong mối quan hệ với các yếu tố khác và không có một thực thể cố định. Nhận thức đúng đắn về Tính Không giúp chúng ta hiểu rằng tất cả

các hiện tượng đều là vô thường và không thể nắm giữ.

"Không" (空) trong ngữ cảnh của tất cả các hiện tượng bị nhiễm ô bởi vô minh, tham, sân, si. Các hiện tượng này không tương ứng với thực tại chân thật. Chính vì thế, sự tồn tại của chúng chỉ là tạm thời và không thật có. Để nhận thức được tính không, chúng ta cần thoát khỏi mọi phân biệt giữa các pháp. Điều này có nghĩa là chúng ta phải loại bỏ những ý niệm sai lầm và ảo tưởng. Đây chính là con đường dẫn đến sự nhận thức đúng đắn về thực tại, một thực tại không bị chi phối bởi sự phân biệt và vọng tưởng.

Chân Như (Tathatā)

Chân như, hay bản chất thực sự của mọi sự vật, không thể được diễn tả bằng các phạm trù thông thường như "có" hay "không". Chân như vượt lên trên mọi khái niệm nhị nguyên, không thể bị định nghĩa bằng các khái niệm "một" hay "khác biệt". Điều này cho thấy rằng chân như là bản chất không thể diễn tả và không bị ảnh hưởng bởi các ý niệm phân biệt.

當知真如自性□ 非有相□ 非無相□ 非非有相非非無相□ 非有無俱相□ 非一相□ 非異相□
非非一相非非異相□ 非一異俱相□ 乃至總說□ 依一切眾生□ 以有妄心□ 念念分別□ 皆不相應
□ 故說為空□ 若離妄心□ 實無可空故□ [2]

Tạm dịch: Nên biết tự tính của Chân Như: Không có tướng có, không có tướng không, không có tướng phi có, phi không, không có tướng cả có cả không; không có tướng một, không có tướng khác, không có tướng phi một phi khác, không có tướng cả một cả khác. Nói tóm lại, y theo tất cả chúng sanh vì có vọng tâm, niệm niệm phân biệt, đều không tương ứng, nên gọi là không. Nếu lìa vọng tâm thì thật không có gì để gọi là không.

Vì chúng sinh có tâm hư vọng và phân biệt không ngừng, do đó không thể thấy Chân Như và do đó mà nói là "không". Nếu chúng sinh có thể rời bỏ tâm hư vọng, thì không còn gì để gọi là "không" nữa. Điều này ám chỉ rằng sự nhận thức đúng đắn về Chân Như và Tính không chỉ có thể đạt được khi chúng ta loại bỏ được những vọng tưởng và phân biệt trong tâm trí.

Về mặt triết học và tôn giáo, Tính Không là một trong những nền tảng giúp người tu học Phật giáo thoát khỏi những ảo tưởng và khổ đau. Nhận thức đúng đắn về Tính Không giúp chúng ta nhận ra rằng mọi sự vật, hiện tượng đều không có thực thể cố định và vĩnh cửu, từ đó chúng ta không còn bị ràng buộc bởi những điều này. Điều này dẫn đến sự giải thoát và giác ngộ.

Trong cuộc sống hàng ngày, sự nhận thức về Tính Không và Chân Như giúp chúng ta thoát khỏi những vọng tưởng và phân biệt, từ đó đạt đến sự an lạc và

thanh tịnh. Nhận thức rằng tất cả các pháp đều không có tự tính cố định giúp chúng ta không bị ràng buộc bởi các dục vọng và khổ đau.

Hiểu về Chân Như giúp chúng ta sống hòa hợp với bản chất thực của vũ trụ, nhận ra rằng mọi sự vật đều liên kết chặt chẽ và không thể tách rời. Điều này giúp chúng ta phát triển tâm từ bi và trí tuệ, sống một cuộc sống ý nghĩa và hạnh phúc hơn.

Tính Không và Chân Như trong Phật giáo không chỉ là những triết lý sâu sắc mà còn có giá trị thực tiễn lớn trong đời sống và tu hành. Sự nhận thức đúng đắn về các khái niệm này giúp chúng ta thoát khỏi các vọng tưởng và phân biệt, đạt đến sự an lạc và thanh tịnh. Qua việc nghiên cứu và hiểu rõ các khái niệm này, chúng ta có thể áp dụng chúng vào cuộc sống để đạt tới sự an lạc và hạnh phúc thực sự. Đây chính là giá trị vô cùng quý báu mà triết học Phật giáo mang lại cho mỗi chúng ta.

Tác giả: **Thích nữ Lương Giải**

TÀI LIỆU THAM KHẢO [1,2] https://cbetaonline.dila.edu.tw/zh/Y0007_002